

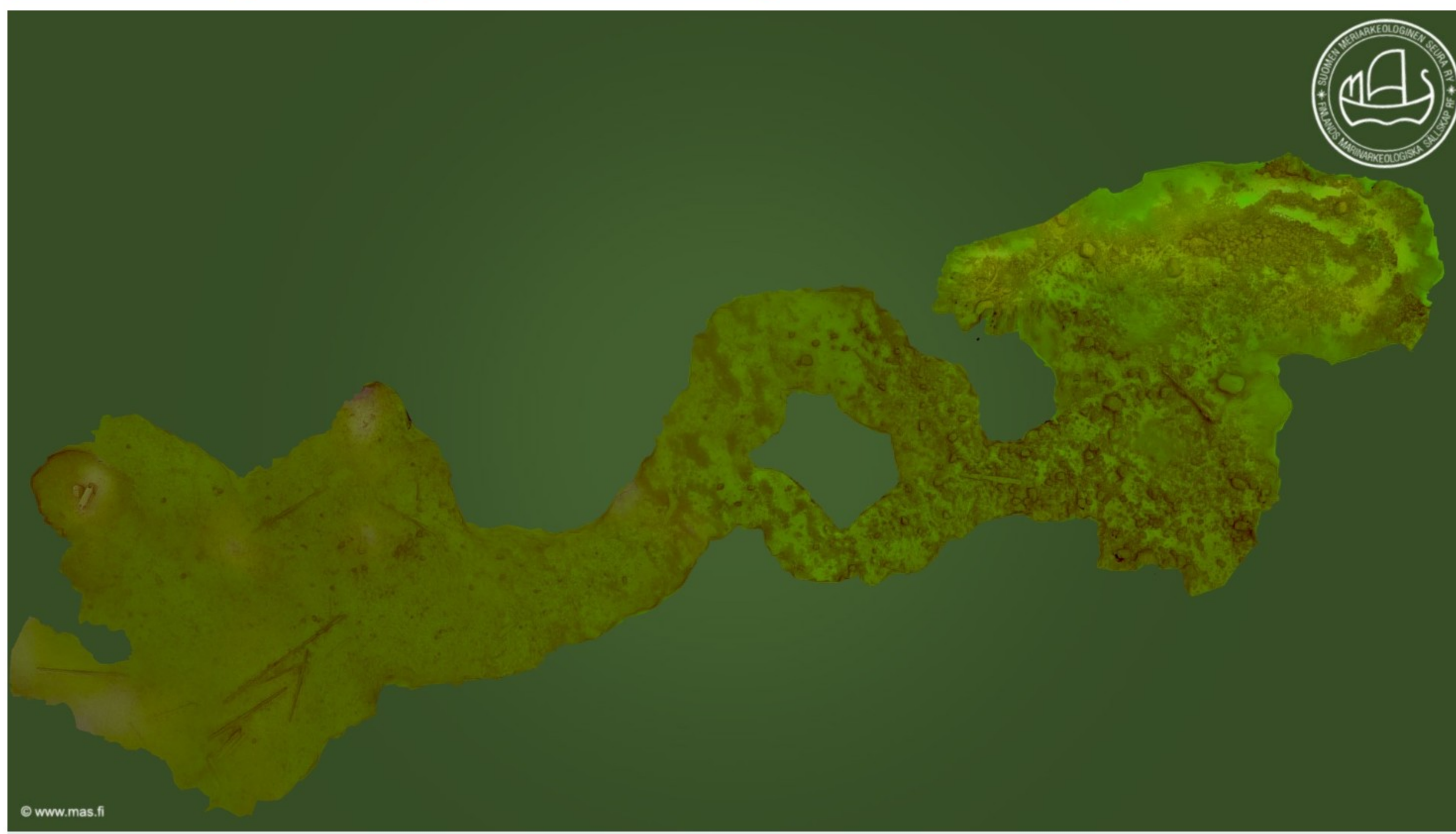
Etusivu » Hylyt » Julkaisut » Hyllykohteet merialue » Vidskär 1 (Parainen) MVID#2284

Julkaisusarja

Artikkelit

Hyllykohteet merialue

Hyllykohteet sisävesialue

Vidskär 1 (Parainen) MVID#2284

Vidskärin hylky vaikuttaa olleen ehkä noin 15 m pitkä, havupuusta rakennettu limisaumainen purjealus, joka on upotessaan ollut painolastissa. Aluksesta nostettu esineistö on ajoitettu 1400-luvulle, mutta luonnontieteellinen ajoitus on kesken. Aluksen jäänteet ovat kahdessa osassa: painolastikivikasan alla noin 11-12 m. syvyydessä sekä irrallisina lankkuina ja mm. ankkuripeli noin 25 m. syvyydessä.

Sijainti (WGS84) ja viimeisen tarkastuksen päiväys: Lat: 59° 54.8640' N, Lon: 21° 27.7191' E // 5. heinäkuuta 2024

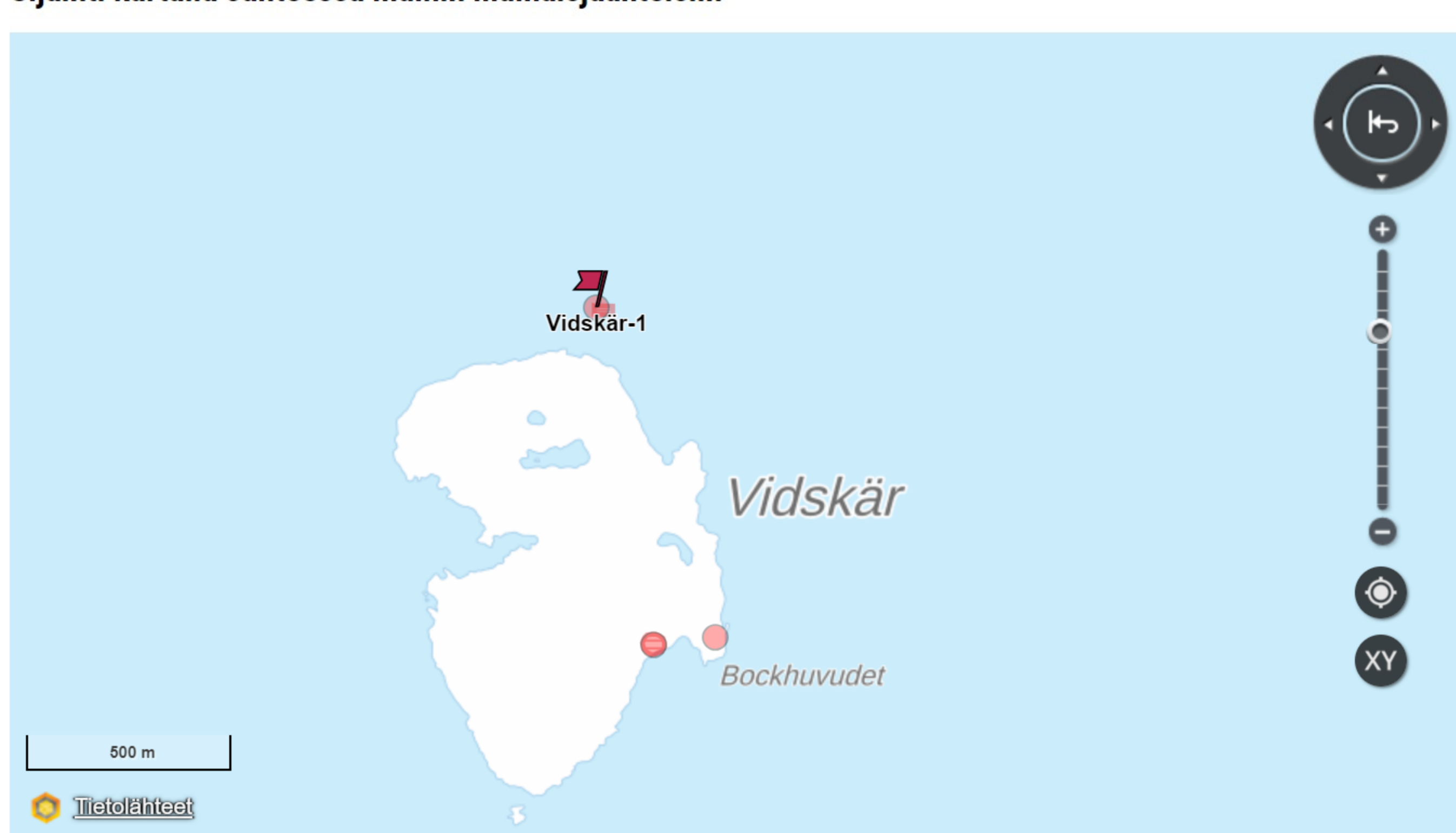
Syvyys & pituus & suunta: 11-25 m, noin 16m, kolisuunta noin 100°/280°

Tutkimusryhmä ja raportit: Topi Sellman ja Markku Luoto

Tutkimusaineisto: https://masdownload.mikrojebe.fi/kohteet/2284_Vidskaer-1/

Linkki Muinaisjäänösrekisteriin: https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=228...

Linkki tähän sivuun: <https://www.mas.fi/fi/julkaisut/hyllykohteet-merialue/vidskar-1-parainen-mvid2284...>

Sijainti kartalla suhteessa muihin muinaisjäänteisiin**Suoritettut tutkimustoimenpiteet**

Tutkimuksen tarkoitus oli Suomen meriarkeologisen seuran keräämän Itämeren hylkyjen 3D-ontologian täydentäminen. Hylky paikannettiin GPS:n ja Kyppi.fi-palvelun koordinaattien avulla, jotka osuivat suoraan hyllyn matalampaan osaan. Hylkyalueen merkintä kattaa hyvin myös syvemmän osan rakenneosat. Hylkyaluetta tutkittiin viistokaikuluotaamalla sekä sukeltamalla ja vain kajoamattomin menetelmin näkyvyyden ollessa erinomainen. Hylkyä kuvattiin 4k videolla (Topi Sellman) ja 4k & FHD stereovideolla (Markku Luoto). Kuvaus suoritettiin rakenneosien ja artefaktien kohdilla alle metrin etäisyydeltä, mikä tarkoittaa, että kuvan erottelukyky on parempi kuin ihmissilmän vastaavalta etäisyydeltä. Osat yhdistävää pohjaa kuvattiin 2-3m. etäisyydeltä. Painolastikasan koillispuolella olevasta isommasta rakenneosasta (annotaatio #9) otettiin pieni vuolunäyte radiohiiliajoitusta varten. Lisäksi havainnointiin yleisesti puumateriaalin laatua ja rakenneosien kiinnitysmenetelmiä. Koko hylkyalueesta tehtiin 3D-malli, jossa on yhteensä 10 091 kuvaa ja joista muodostetusta 3D-mallissa on yli 30 miljoonaa monikulmiota, kooltaan noin 1,8 GB. Sketcfabiin ladattu versio jouduttiin pienentämään noin neljännekseen täydestä tarkkuudesta. Tällä sivulla olevat kuvat on poimittu Luodon ja Sellmanin kuvaamasta 4k materiaalista. Alustava, poissulkeva AMS-radiohiiliajoitus valmistunee lokakuussa 2024. Kaikki lähdemateriaali ja tulokset löytyvät yllä annetusta "tutkimusaineisto"-linkistä.

Kohteen kuvaus

Pohjan syvyys on matalimmassa osassa noin 11-12 m. ja syvimmät jäänteet löytyivät noin 25 m. syvyydestä. Hylky on pahoin hajonnut ja sen ainoat säilyneet kokonaisuudet lienevät painolastikivien alla. Painolastikasa on lähes itä-länsi suuntainen, mutta siitä ei erotu mitään, minkä perusteella voisi päätellä kumpi pää on keula ja kumpi perä. Painolastikivien välistä pilkistää muutamia kaarien päitä sekä lankkuja. Painolastin alta on havaittavissa pussia rakenneosia noin 15 m. matkalta. Hajallaan olevista rakenneosista voidaan varmasti tunnistaa vain ankkuripeli (annotaatio #5) ja pohjatukki (annotaatio #6) sekä mahdollisesti keula/perävantaan pala (annotaatio #7), pumpun putken puolikas tai siitä lähtevä vesikoura (annotaatio #13) ja keulavantaan pala (annotaatio #14). Ainoa näkyvä oleva artefakti on ilmeisesti metallinen (pronssinen?) pata (annotaatio #11). Painolastikasan koillispuolella olevasta isommasta rakenneosasta (annotaatio #9) otettu vuolunäyte vaikuttaa havupuuselta, vuolujäljen ollessa vaalea.

Aiemmat tutkimukset

Kohteella on tehty tarkastuskäynti 2003 (raportti) ja lähinnä pintapöimintään verrattavissa oleva koekäyvä 2007 (raportti).

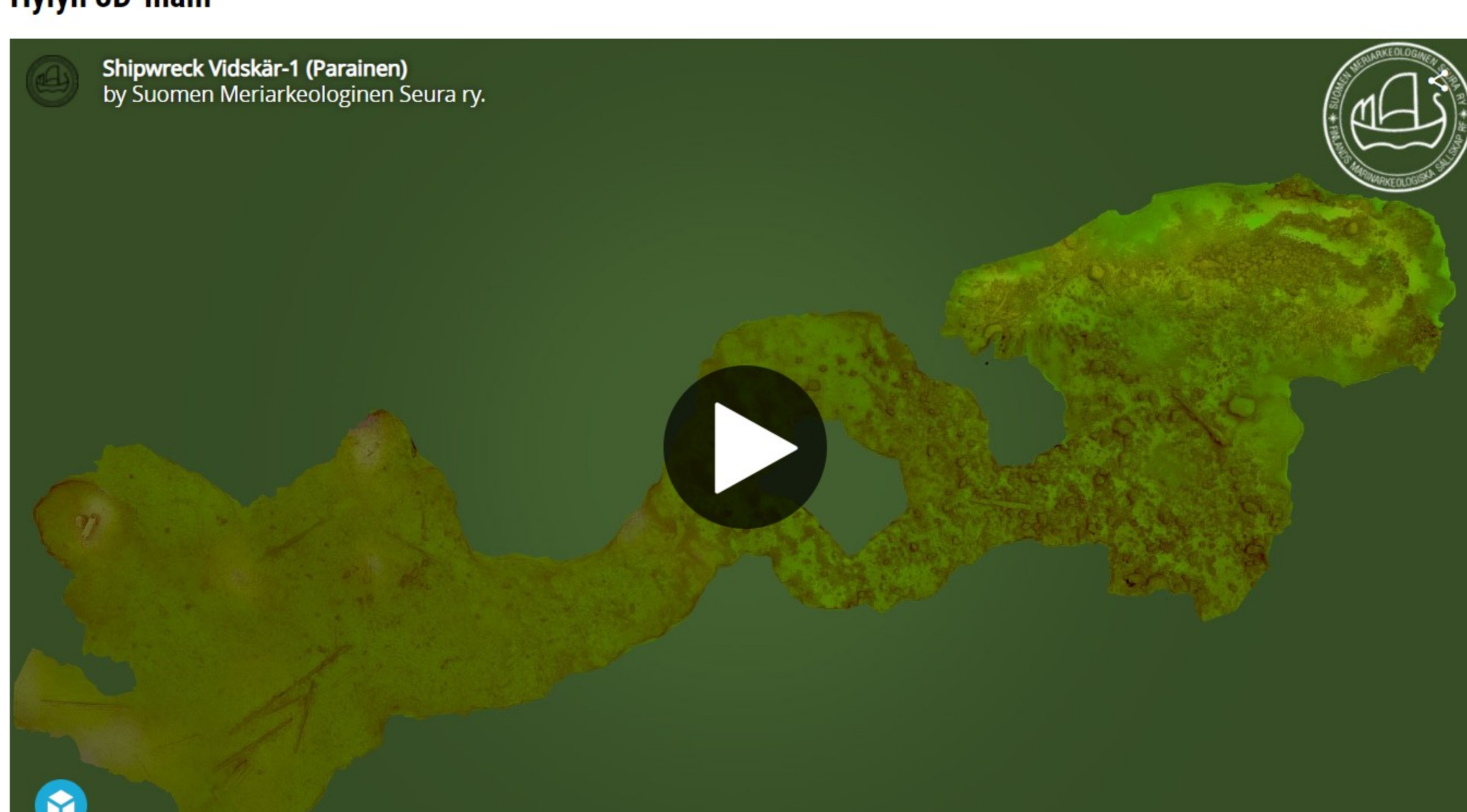
Hyllykohteesta nostetut esineet lienee luetteloitu tunnuksen 2284 alle.

Alustava tulkinta

Alustava tulkintamme on, että kyseessä on vanhan limisaumaisen purjealuksen hylky. Puuaineksen erodoitumisen ja rautaosien täydellisen korrodoitumisen perusteella on hyvin todennäköistä, että hylky on ollut uponneena yli 100 vuotta eli kyseessä on kiinteä muinaisjäänne.

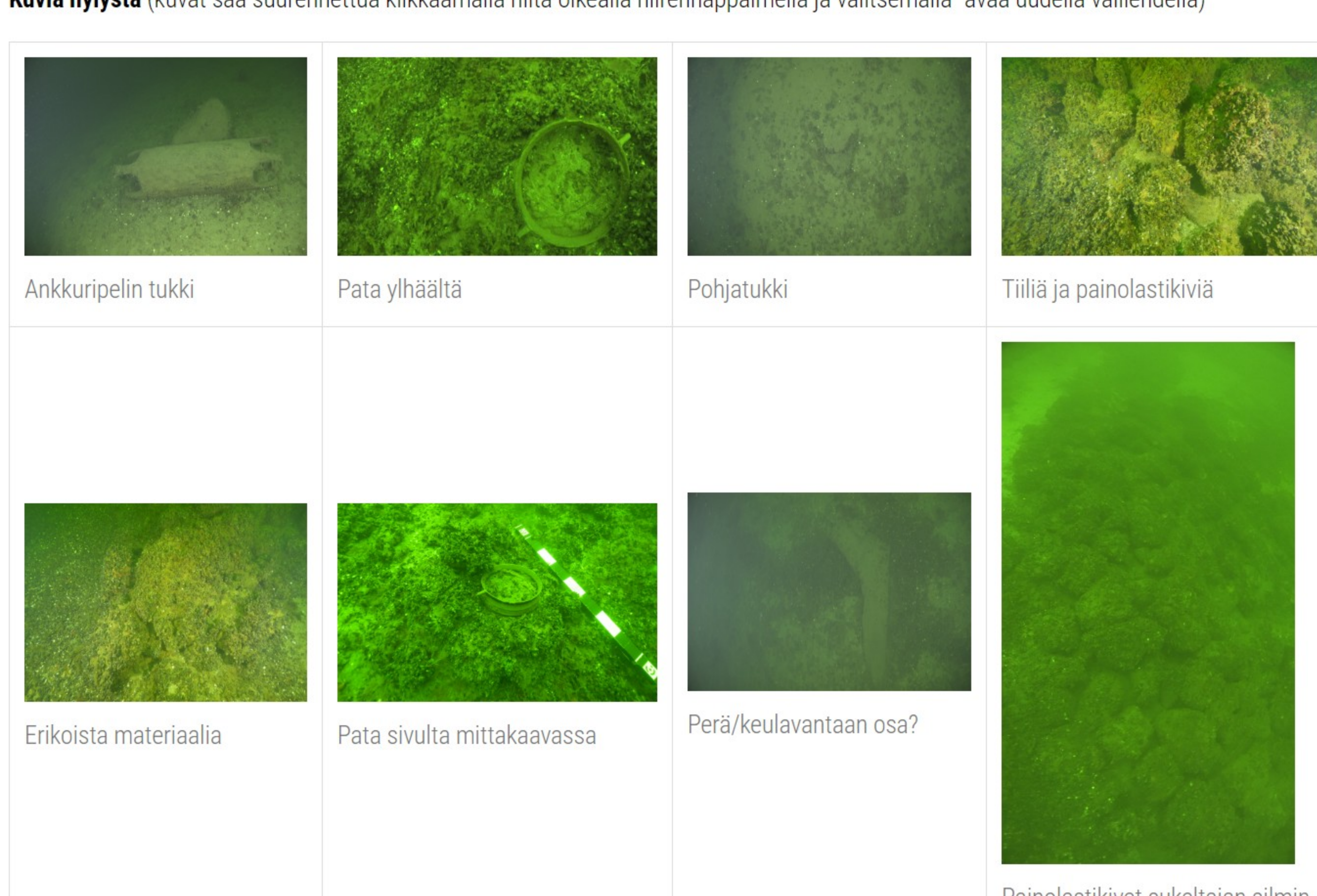
Materiaalin tulkinta on vielä kesken, mutta hyllyn varsin ehjältä vaikuttava köllilinja lienee noin 15 m pitkä. Tosin sen ollessa hiekkapohjaan hautautuneena, kyseessä on vain karkea arvio. Painolastikivien välistä pilkistävien kaarien perusteella ei voi juurikaan tehdä valistunutta arviota aluksen tyypistä, mutta alarinteestä löytynyt portaittainen pohjatukki viittaa limisaumaiseen alukseen. Vuolunäyte ja vaalea vuolujälki viittaavat havupuusta valmistettuun alukseen. Ankkuripelin koko viittaa pienempään alukseen ja tuo mieleen alustavasti 1400-luvun lopulle ajoitetun Jussarö-Vi hyllyn vastaavan. Alarinteestä löytyy niin ikään lankun kappale, joka on yli 60cm leveä. Havupuumateriaali ja limisaumainen rakennustekniikka viittaa mielestämme pohjoisen Itämeren laivanrakennusperinteeseen, mutta tämä alustava tulkinta saattaa muuttua, kun saamme alustavan, poissulkevan radiohiiliajoituksen syyskuussa 2024.

Jos 25 m. syvyydessä olevat rakenneosat osoittautuvat tammisiksi, niin on syytä pohtia kuuluvatko ne samaan hylkyyn.

Hyllyn 3D-malli

Shipwreck Vidskär-1 (Parainen) by Suomen Meriarkeologinen Seura ry. on Sketchfab

Kuvia hyllystä (kuvat saa suurennettua klikkaamalla niitä oikealla hiirennäppäimellä ja valitsemalla *avaa uudella välilehdellä)

Viimeisin muokaus 8.8.2024

Sivun historia PDF-tiedostoina:

Yhteystiedot

- kaikki seuran viestintäkanavat

3D-mallit Sketchfabissä

- mallintamiemme hylkyjen esittely

MAS-portaali

- seuran avoin tietovarasto, n.18TB

Lisää kuvia toiminnastamme »